

Tabulka INSERTu

Pro fázi „po četbě“ mohou žáci vyplnit tabulku INSERTu. Zanesou do ní podle své vlastní úvahy nejdůležitější informace z textu rozčleněné podle značek INSERTu. Vhodné je, aby žáci zapsali cca 3 informace k fajfce a plusu, jednu otázku do sloupce s otazníkem a jeden rozpor.

Je možné vyzvat žáky na závěr hodiny, aby přečetli zápisy ve svých tabulkách nebo aby tabulky, jsou-li na volných papírech, vyvěsili na místo k tomu ve třídě určené.

Příklad tabulky vyplněné k textu o mozku

✓	+	-	?
<i>1. Nervová buňka se jmenuje neuron.</i>	<i>1. Synapse vznikají víc učením než vrozeně.</i>	<i>Neexistuje jiné místo pro krátkodobou a jiné místo pro dlouhodobou paměť v mozku, ale dlouhodobé zapamatování vzniká dlouhodobým nebo opakovaným zpracováním těžé informace na jednom místě v mozku.</i>	<i>Jak nová kmenová buňka pozná, na kterém místě v mozku jí bude třeba – kam má doputovat?</i>
<i>2. Neurony vznikají v průběhu děložního vývoje.</i>	<i>2. Přenos informací mezi synapsi je elektrochemický.</i>		
<i>3. Mozkové buňky jsou propojeny synapsi.</i>	<i>3. Nové mozkové buňky putují v mozku tam, kde mozek pracuje.</i>		

Jak metoda INSERT podporuje kritické čtení a myšlení žáků

Metoda pomáhá žákům, aby si uvědomili, že v souhrnných zdrojích informací, jakými jsou texty, mohou najít něco, co znali dřív, než text začali číst. Metoda je učí vycházet při četbě nových textů nejen z toho, co autor textu sděluje, ale i ze svých dřívějších životních a čtenářských zkušeností. Učí je porovnávat to, co říká text (autor), s tím, co už dříve znali, a zaujmout k tomu stanovisko (například rozpor mezi tím, co jsem znal, a tím, co tvrdí autor). V případě nových informací se žáci učí obezřetnosti – takovou informaci mohou přijmout (znaménko plus), ale učí se, že ji mohou zpochybnit (znaménko otazník = chci vědět víc, musím se přesvědčit ještě v jiném zdroji) nebo považovat za rozpornou (znaménko mínus). Žáci si používáním této značkovací metody zvyknou na to, že texty nemají „polykat“ tak, jak jim byly předloženy, ale že mají neustále promýšlet sdělení textu.

Jak metoda INSERT podporuje u žáků postoje respektu k druhým

Při porovnávání vybraných informací a použitých značek žáci zažijí, jak různě čtou různí lidé tentýž text. Při vhodně vedené reflexi a diskusi mají žáci šanci zjistit, čím to je – ne tím, že druhý je například hloupější, ale tím, že každý z nás má o probíraném tématu jiné znalosti, pro každého jsou zajímavé a důležité jiné informace. Žáci se tak učí tomu, že není dáno, co je psáno, ale důležité je, s jakým východiskem čtenář k textu přistupuje a za jakým účelem chce text číst.

Jak metoda INSERT učí žáky rozumět významu informací

Žáci se při práci metodou INSERT naučí velmi důležitou věc, že žádná informace není důležitá sama o sobě. **Význam informací dodává až účel, k němuž má být použita.** Žáci to snadno pochopí na příkladu informací důležitých při průmyslové špionáži – informace, za které je ochotná nějaká firma draze zaplatit, jsou zcela bezcenné pro laika, který je nemůže k ničemu využít. Neexistují tedy „objektivně“ důležité informace.